

Stanisław Koziej

**ZIMNA WOJNA
MIĘDZY UW A NATO:
KONSEKWENCJE DLA POLSKI**

MUZEUM IM. ORŁA BIAŁEGO w Skarżysku-Kamiennej

Konferencja popularnonaukowa
w 30. rocznicę rozwiązania
Umowy Warszawskiej

KONIEC ZIMNEJ WOJNY

Przebieg konferencji

- 10.00 – Rozpoczęcie konferencji. Powitanie Gości
- 10.15 – 10.40 – Janusz Onyszkiewicz: „Od UW do NATO”
- 10.40 – 11.05 – gen. bryg. Stanisław Koziej: „Zimna wojna między UW a NATO: konsekwencje dla Polski”
- 11.05 – 11.30 – dr inż. Robert Rybak: „Organizacja Zjednoczonych Sił Zbrojnych UW - omówienie na przykładzie Zjednoczonej Floty Bałtyckiej. Morskie operacje zaczepne na kierunku jutlandzkim”
- 11.30 – 11.55 – dr Leszek Sykułski: „Geopolityczne znaczenie PRL w polityce zagranicznej ZSRR w latach 1955-1991”
- 11.55 – 12.20 – kustosz Artur Buńko: „Broń UW w kolekcji Muzeum im. Orła Białego”
- 12.20 – 12.50 – Dyskusja
- 12.50 – 13.00 – Zakończenie i podsumowanie konferencji
- 13.00 – 13.30 – Zwiedzanie muzeum
- 13.30 – Poczęstunek dla Gości

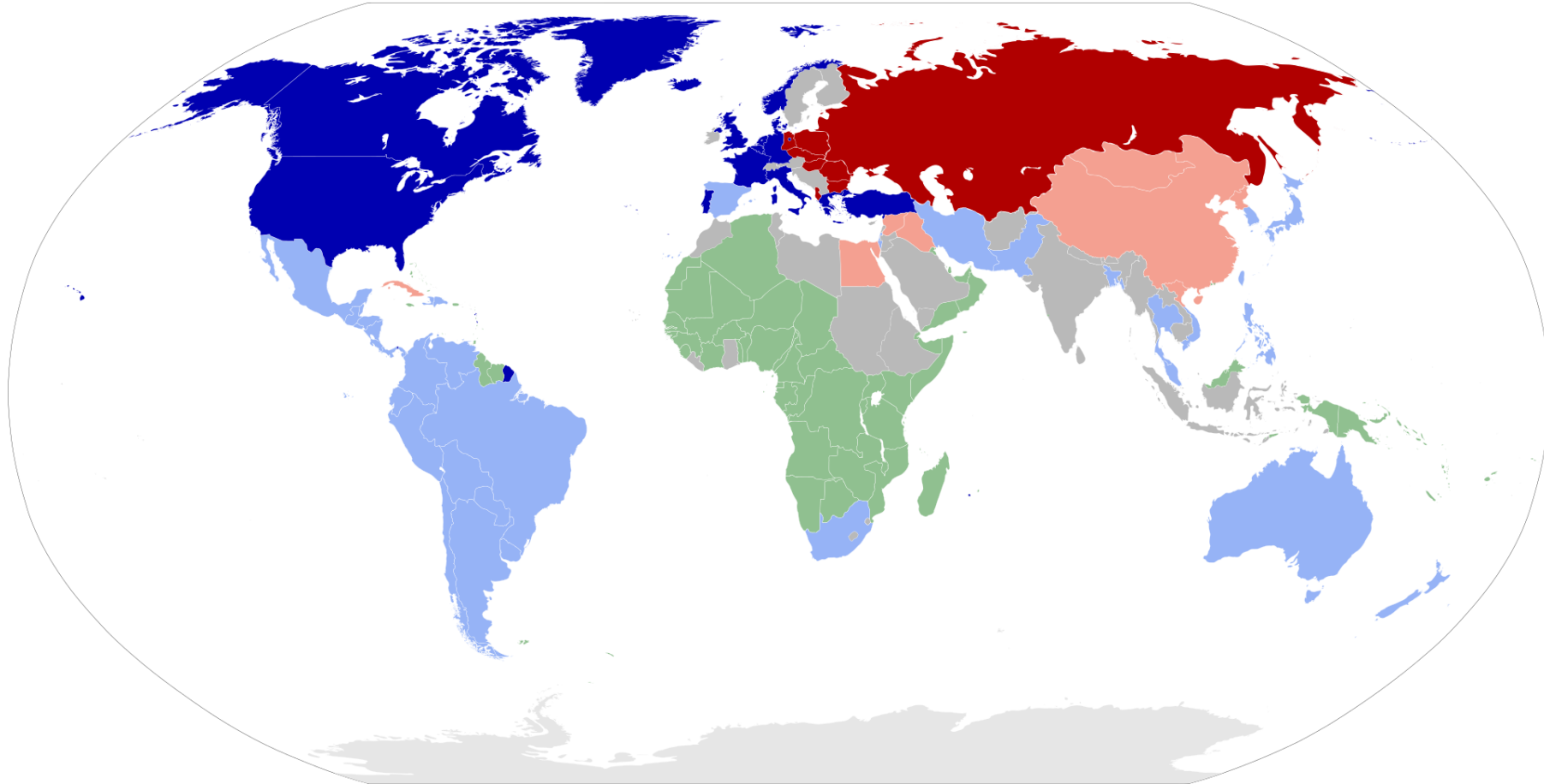
20 października 2021

Istota zimnej wojny

- **Geneza:** termin „zimna wojna” pojawił się w erze nuklearnej, czyli w takiej sytuacji, gdy wojna zbrojna („gorąca”) między mocarstwami nuklearnymi oznaczałaby wzajemne gwarantowane zniszczenie się obu walczących stron.
- **Pojęcie:** zimna wojna to konfrontacyjne stosunki pomiędzy nuklearnymi podmiotami politycznymi (mocarstwami, sojuszami) przy wykorzystaniu wszystkich środków przemocy w taki sposób, aby osiągać przeciwne wobec drugiej strony żywotne cele strategiczne, ale bez przekraczania progu bezpośredniej wojny zbrojnej (gorącej), w której obie strony mogłyby się wzajemnie zniszczyć.

Dwa bloki: UW i NATO (z sojusznikami)

NATO

inni sojusznicy USA

Układ Warszawski

państwa satelickie i pozaeuropejscy

sojusznicy ZSRR

kolonie i terytoria zależne państw europejskich

państwa niezaangażowane

Powołanie UW: 14.05.1955 r.

Skarżysko-Kamienna, 20.10.2021

Bundesarchiv, BfR 183-20483-002

Foto: s-Ang. | 11. Mai 1955

[@SKoziej](http://www.koziej.pl)

Istota UW

- **Wewnętrzny cel ideologiczno-propagandowy: formalne włączenie państw satelickich ZSRR w pokazywanie **agresywności Zachodu**, na którą obóz socjalistyczny musi reagować ponosząc koszty (powstanie NATO, militaryzacja RFN, przyjęcie jej do NATO)**
- **Zewnętrzny cel polityczno-strategiczny: osłabienie Zachodu, by stworzyć warunki do światowej ekspansji komunizmu, a w istocie ekspansji imperialnej ZSRR: dziś powiedzielibyśmy uzyskania **globalnej hegemonii przez ZSRR****
- **Cel strategiczno-wojskowy: stworzenie zintegrowanego systemu kierowania i dowodzenia **Zjednoczonymi Siłami Zbrojnymi** na potrzeby przygotowania i prowadzenia działań wojennych na ETW**

UW a NATO: cele

- **Formalne cele: podobne (art. 4. UW = art. 4+5. NATO):**
 - *W przypadku napaści zbrojnej w Europie na jedno lub kilka Państw Stron Układu, dokonanej przez jakiekolwiek państwo lub grupę państw, każde Państwo Strona Układu, realizując prawo do samoobrony indywidualnej lub zbiorowej, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych, udzieli państwu lub państwom, na które dokonana została taka napaść, natychmiastowej pomocy, indywidualnie i w porozumieniu z innymi Państwami Stronami Układu, wszelkimi środkami, jakie będzie uważało za niezbędne, włączając zastosowanie siły zbrojnej. Państwa Strony Układu będą niezwłocznie konsultować się w sprawie wspólnych kroków, które należy podjąć w celu przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. O krokach, podjętych na podstawie niniejszego artykułu, zawiadomiona będzie Rada Bezpieczeństwa zgodnie z postanowieniami Karty Narodów Zjednoczonych. Kroki te zostaną wstrzymane, gdy Rada Bezpieczeństwa podejmie środki, niezbędne dla przywrócenia i utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.*

UW a NATO: praktyka funkcjonowania

- **Organizacja demokratyczna (konsensus w decyzjach NATO) i niedemokratyczna (dominacja radziecka w UW):
ubezważenie strategiczne państw członkowskich**
- **Strategie narodowe a sojusznicze: w UW brak w ogóle takowych (strategia narodowa wręcz zakazana, tolerowana tylko teoria i historia)**
- **Doktryny wojskowe: impulsy amerykańskie w NATO i... tłumaczenia regulaminów radzieckich w UW**

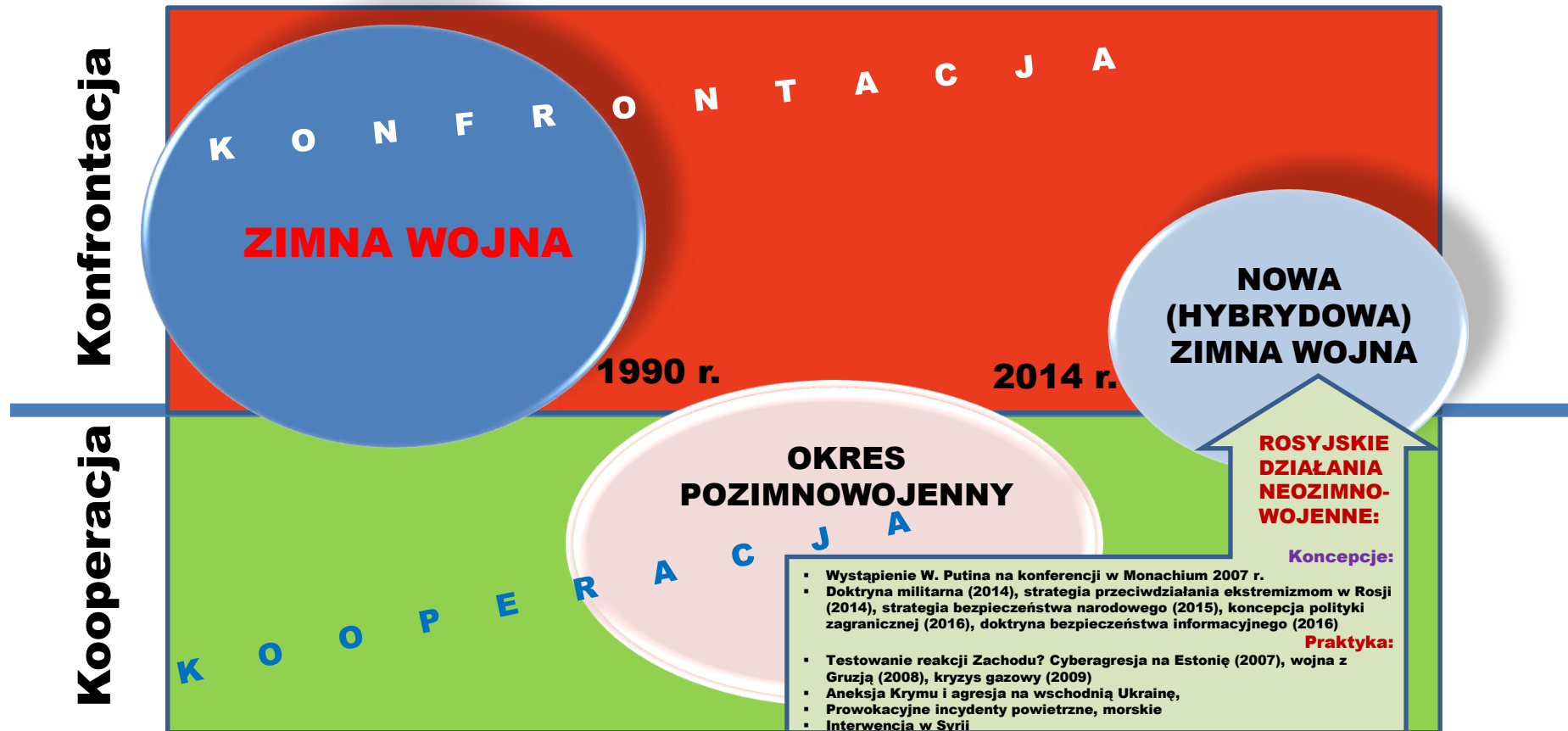
Operacyjna rola Polski w UW

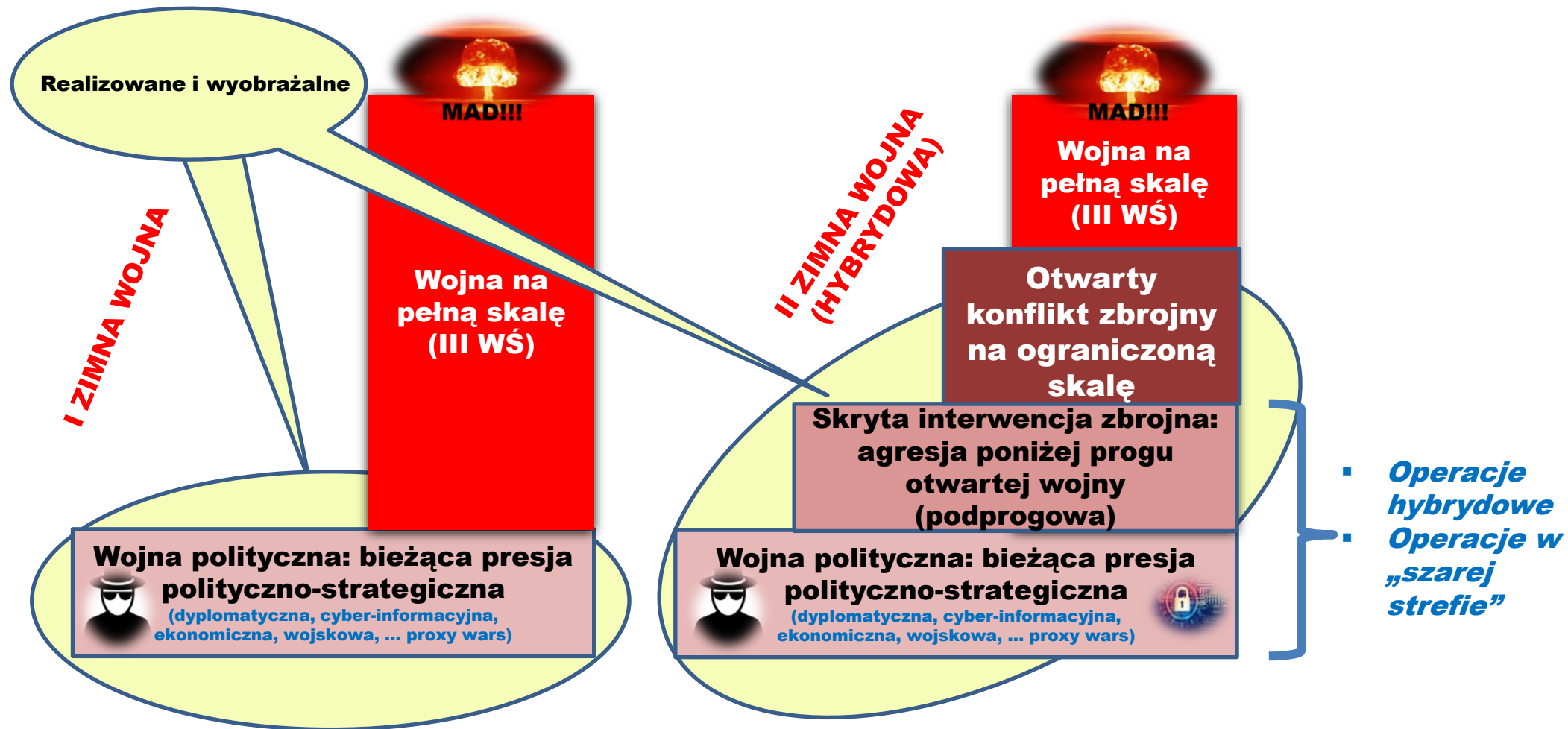
Presja na Polskę: refleksje osobiste

- Przyjmowanie **Statutu ZSZ** i organów dowodzenia nimi: radzieckie wymuszanie (Sztab Generalny, 1978/79 rok)
- Presja „kontr-solidarnościowa” w latach 1980-1981: **Kulikow** jako namiestnik (Sztab Generalny)
- **Zmiana doktryny** UW na defensywną: opór radzieckiej generalicji (Akademia Woroszyłowa, 1987 rok)

Epilog: od zimnej wojny, przez okres pozimnowojenny do ... nowej (drugiej) zimnej wojny

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku: stopnie eskalacji

Dziękuję😊
Pytania?

Zapraszam
też na:

www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/skoziej)

DO REFLEKSJI :

Pierwsza Zimna wojna (IZW) uchroniła świat
przed trzecią wojną światową (III WŚ).
Czy druga (hybrydowa) zimna wojna (IIZW)
też spełni taką rolę?